

TYÖELÄKKEEN YHTEENSOVITUSSÄÄNNÖT ERI AIKAINA ENNEN VUOTTA 2017

Sisällys

1	Johdanto.....	2
2	Yhteensovitus vuoden 2004 säännösten mukaan.....	2
2.1	Yhteensovitusperuste.....	3
2.2	Yhteensovitusraja.....	3
2.3	Varhennusvähennys ja lykkäyskorotus vuoden 2004 säännösten mukaisessa yhteensovituksessa.....	4
2.4	Eläkkeen määrä yhteensovituksen jälkeen.....	4
2.5	SOLITA-eläkkeiden kolmen vuoden sääntö.....	5
2.6	Uusi yhteensovitus vuoden 2004 säännösten mukaan.....	5
2.7	Kertakorotus vuoden 2004 säännösten mukaiseen eläkkeeseen.....	6
3	Yhteensovitus vuoden 2005 säännösten mukaan.....	6
3.1	Vapaakirjan yhteensovitus vuoden 2005 säännösten mukaan julkisella puolella.....	7
3.2	Milloin tehdään uusi yhteensovitus vuoden 2005 säännösten mukaan?.....	8
3.3	Varhennetun vanhuuseläkkeen uusi yhteensovitus vuoden 2005 säännösten mukaan.....	8
3.4	Perhe-eläkkeen uusi yhteensovitus vuoden 2005 säännösten mukaan.....	9
3.5	Neljän kuukauden sääntö ja uusi yhteensovitus vuoden 2005 säännösten mukaan.....	9
4	Vuonna 2007 yhteensovituksesta ensisijaisten etuuksien vähentämiseen.....	9
4.1	Kolmen vuoden sääntö poistui.....	10
4.2	Neljän kuukauden sääntö vuodesta 2007 alkaen.....	11
4.3	Ensisijainen etuus vähennetään valmiiksi lasketusta eläkkeestä vuodesta 2007 alkaen.....	11
4.4	LITA-etuuden vähentäminen perhe-eläkkeestä.....	11
5	Vuoden 2004 säännösten mukaisten eläkkeiden uusi yhteensovitus pohjalukumallin mukaisesti vuodesta 2012 alkaen.....	12
5.1	Pohjaluku.....	12
5.2	Pohjalukumallin suojamenettely.....	13
5.3	Perhe-eläke 1.1.2012 alkaen sellaisen edunjättäjän jälkeen, jonka eläke on laskettu vuoden 2004 säännösten mukaan.....	13
5.4	Pohjalukumallin laajennus vuoden 2015 alusta.....	14
6	Vahinkotapahtumavuoden jälkeen työansioista karttunut eläke (VTJ-karttuma) yhteensovituksessa vuodesta 2013 alkaen.....	14
6.1	VTJ-karttuma ja ennen vuotta 2013 alkaneet eläkkeet.....	15
6.2	VTJ-karttuma ja eläke entisin/uusin perustein.....	15

Työeläkkeiden ja LITA-etuuksien yhteensovittamisen kehittämistarpeet OSA 1 TYÖELÄKKEEN YHTEENSOVITUSSÄÄNNÖT ERI AIKOINA

1 Johdanto

Tapaturmavakuutus-, liikennevakuutus-, sotilastapaturma- tai sotilasvammalain mukaisia ansionmenetykskorvauksia (SOLITA-etuudet) oli maksettu jo pitkään, kun ensimmäiset työeläkelait säädettiin. Kun liikenneonnettomuudessa, sotilastehtävissä tai työssä työkyvyttömäksi tulleen toimeentulo- ja eläketurva oli työeläkelakeja säädettäessä jo järjestetty, on ymmärrettävää, että työeläkelakien mukainen eläke säädettiin näiden lakien mukaisiin etuuksiin nähden toissijaiseksi.

TEL:n säätämisen perustana on eläkekomitean mietintö (11/1960). Sen yleisperusteluissa todetaan mm. tapaturmavakuutuslain ja liikennevakuutuslain mukaisten etuuksien osalta, että vaikka näiden lakien perusteella suoritetaan eläkettä tai siihen rinnastettavaa korvausta vain määrätyissä tapauksissa, on niiden nojalla maksetut etuuden syytä ottaa huomioon yleistä eläkelainsäädäntöä suunniteltaessa. ”Jollei näin meneteltäisi, voisi esim. liikennevahingossa työkyvyttömäksi tuleva saada eläkkeitä yhteensä enemmän kuin hänellä oli ansiotuloja.”

Yhteensovitukseen on tehty pienempiä muutoksia aika ajoin. Vuoden 2005 eläkeuudistuksessa yhteensovittussäännöksiä on muutettu toistaiseksi eniten. Työeläkkeet on ennen vuotta 2005 yhteensovitettu sekä keskenään että SOLITA-etuuksien kanssa, jotta eläkkeensaaja ei saisi päällekkäisiä korvauksia eri järjestelmistä. Alla käsitellään ennen vuotta 2005 voimassa olleita työeläkelakien yhteensovittussäännöksiä omana kokonaisuutenaan. Näitä säännöksiä kutsutaan vuoden 2004 säännöksiksi. Vuoden 2004 säännöksiä sovelletaan vielä tietyissä tilanteissa, jos vuoden 2004 säännösten mukaan myönnettyyn eläkkeeseen tehdään muutoksia.

Vuoden 2005 eläkeuudistuksen jälkeen termi yhteensovitus muuttui ensisijaisien etuuksien vähentämiseksi. Termi SOLITA-etuus muuttui LITA-etuudeksi, sillä sotilastapaturma- ja sotilasvammalain mukaiset korvaukset olivat muihin ensisijaisiin etuuksiin nähden harvinaisia. Yhteensovituksesta työeläkkeiden kesken luovuttiin ja LITA-etuudet vähennettiin työeläkkeestä suorana vähennyksenä. Lisäksi työeläkelakeihin on tehty muita muutoksia, joilla on haluttu korjata esille nousseita ongelmakohtia. Vuoden 2017 eläkeuudistus toi lisäksi muutoksia, jotka pakottavat pohtimaan työeläkkeiden ja ensisijaisien etuuksien yhteensovituksen logiikkaa tarkemmin.

2 Yhteensovitus vuoden 2004 säännösten mukaan

Vuoden 2004 säännösten mukaiset työeläkkeet yhteensovitettiin keskenään siten, että samalle henkilölle maksettavien työeläkkeiden yhteismäärä rajattiin

yleensä 60 prosenttiin korkeimmasta eläkepalkasta eli yhteensovitusperusteesta. Yhteensovituksessa otettiin työeläkkeiden lisäksi huomioon myös SOLITA-etuudet ja ulkomailta maksettavat etuudet.

Yhteensovitus on tehty vuoden 2004 säännösten mukaan silloin, kun

- vanhuuseläkkeen eläketapahtuma oli ennen vuotta 2005
- työkyvyttömyyseläkkeen eläketapahtuma oli viimeistään vuonna 2005
- perhe-eläkkeen eläketapahtuma oli viimeistään vuonna 2005 eikä edunjättäjä ollut täyttänyt vanhuuseläkeikäänsä
- perhe-eläkkeen eläketapahtuma oli viimeistään 31.12.2011 ja edunjättäjän eläke oli myönnetty ennen vuotta 2005 voimassa olleiden säännösten mukaan.

Ennen vuotta 1940 syntyneiden henkilöiden KVTEL-eläke yhteensovitetaan aina ennen vuotta 2005 voimassa olleiden yhteensovitussäännösten mukaisesti, vaikka eläkkeeseen oikeuttavia ansioita olisi vuoden 2004 jälkeen.

Vuoden 2004 säännösten mukaiseen eläkkeeseen on yhteensovitus tehty siinä vaiheessa, kun eläke on myönnetty ensimmäisen kerran. Yhteensovitus katsotaan tehdyksi, vaikka se ei olisikaan vaikuttanut työeläkkeen määrään.

2.1 Yhteensovitusperuste

Yhteensovitusperuste oli korkein tietyt ehdot täyttävä eläkepalkka, jonka perusteella eläkelaitos eläkettä myöntäessään määritteli yhteensovitusrajan. Yhteensovitusperusteen valintaa säätelevät ehdot ovat muuttuneet aikojen myötä. 1990-luvulta lähtien yhteensovitusperuste oli korkein eläkkeen perusteena oleva palkka sellaisesta työsuhteesta tai yrittäjätoiminnasta, joka oli kestänyt vähintään vuoden.

2.2 Yhteensovitusraja

2.2.1 Yksityisten alojen eläkkeet

Työkyvyttömyys- ja vanhuuseläkkeen yhteensovitusraja oli 60 prosenttia yhteensovitusperusteesta. Ennen vuotta 1996 työeläkkeen yhteensovitusrajasta vähennettiin kaikille maksettavan kansaneläkkeen pohjaosasta tietty tulojen mukaan määräytyvä osuus (KEL-vähennys).

Myös perhe-eläkkeen yhteensovitusraja oli 60 prosenttia yhteensovitusperusteesta silloin, kun perhe-eläke oli edunjättäjän eläkkeen suuruinen. Muussa tapauksessa yhteensovitusraja oli

perhe-eläke/edunjättäjän eläke x 0,6 x yhteensovitusperuste.

Ennen vuotta 1996 perhe-eläkkeen yhteensovitusraja riippui edunsaajien lukumäärästä. Yhteensovitusrajasta vähennettiin (PEL-vähennys) kutakin edunsaajana ollutta alle 18-vuotiasta lasta kohden yleisen perhe-eläkelain (PEL) mukainen lapseneläkkeen perusmäärä edellisen vuoden tasoisena.

2.2.2 Julkisten alojen eläkkeet

Peruseläkkeen yhteensovitusraja oli 60 prosenttia yhteensovitusperusteesta. Ennen yhteensovitusta julkisten alojen eläkkeet rajattiin niin, että ne olivat enintään 60 prosenttia kunnan tai valtion yhteensovitusperusteesta.

Peruseläke ja lisäeläke saattoivat yhteensä olla enintään 60–66 prosenttia yhteensovitusperusteesta. Prosenttiluku määräytyi painotettuna keskiarvona prosenttiluvuista 60 ja 66. Se laskettiin niin, että palvelusajalla ennen vuotta 1995 oli prosenttiluku 66 ja palvelusajalla 1.1.1995 alkaen prosenttiluku 60. Laskennassa käytettiin enintään 30 palvelusvuotta.

Myös perhe-eläkkeen yhteensovitusraja oli 60–66 prosenttia yhteensovitusperusteesta riippuen edunjättäjän eläkkeestä.

Myös julkisten alojen eläkkeiden yhteensovitusrajasta vähennettiin KEL- ja PEL-vähennykset ennen vuotta 1996.

2.3 Varhennusvähennys ja lykkäyskorotus vuoden 2004 säännösten mukaisessa yhteensovituksessa

Varhennettua vanhuuseläkettä laskettaessa yhteensovitus tehtiin ennen varhennusvähennyksen tekemistä eläkkeen alkamishetken tasossa.

Lykättyä vanhuuseläkettä laskettaessa yhteensovitus tehtiin ennen lykkäyskorotuksen laskemista vanhuuseläkkeen täyttämispäivän tasossa. Yhteensovitetuun eläkkeeseen lisättiin lykkäyskorotus ja eläke muutettiin indeksillä vastaamaan alkamishetken tasoa.

Ennen 1.1.1980 voimaan tullutta lainmuutosta lykkäyskorotus lisättiin peruseläkkeeseen ennen yhteensovitusta.

2.4 Eläkkeen määrä yhteensovituksen jälkeen

SOLITA-etuudet maksettiin täysimääräisinä, koska ne olivat ensisijaisia. Jos SOLITA-etuuden ja työeläkkeiden yhteismäärä oli enintään yhteensovitusrajan suuruinen, yhteensovitus ei pienentänyt työeläkkeen määrää. Jos SOLITA-etuuden määrä oli vähintään yhteensovitusrajan suuruinen, työeläkettä ei jäänyt lainkaan maksettavaksi.

Jos SOLITA-etuuksien ja työeläkkeiden yhteismäärä ylitti yhteensovitusrajan, vähennettiin yhteensovitusrajan ylittävä osa työeläkkeistä. Työeläkkeiden määrää pienennettiin lakikohtaisten määrien suhteessa. Eläkkeensaajalle maksettiin työeläkkeistä näin rajoitettu määrä.

Perhe-eläkkeen määrä oli enintään 60 prosenttia yhteensovitusperusteesta. Jos SOLITA-etuuksien määrä oli vähintään 60 prosenttia yhteensovitusperusteesta, ei työeläkelakien mukaista perhe-eläkettä yleensä jäänyt maksettavaksi.

2.5 SOLITA-eläkkeiden kolmen vuoden sääntö

Jos eläkkeensaaja oli saanut SOLITA-etuutta keskeytyksettä vähintään kolmen vuoden ajan välittömästi ennen eläketapahtumaa, SOLITA-etuutta ei yhteensovitettu työeläkkeen kanssa. Yhteensovitus tehtiin vain, jos etuus nousi eläketapahtuman yhteydessä. Yhteensovitettavaa oli silloin se osa korvauksesta, joka ylitti ennen eläketapahtumaa maksetun etuuden määrän.

2.6 Uusi yhteensovitus vuoden 2004 säännösten mukaan

2.6.1 Vanhuus- ja työkyvyttömyyseläkkeet

Vanhuus- ja työkyvyttömyyseläkkeeseen tehtiin uusi yhteensovitus, jos työeläkkeen tai SOLITA-eläkkeen määrä muuttui muusta syystä kuin indeksitarkistuksen johdosta. Kun vanhuus- ja työkyvyttömyyseläkkeeseen tehtiin uusi yhteensovitus, yhteensovitusperuste tarkistettiin puoliväli-indeksillä uuden yhteensovitusvuoden tasoon. Jos uusi yhteensovitus tapahtui vuoden 2004 jälkeen, tarkistettiin yhteensovitusperuste puoliväli-indeksillä vuoden 2004 tasoon ja siitä eteenpäin työeläkeindeksillä yhteensovitusvuoden tasoon. Jos uusi yhteensovitus tehtiin vuonna 1996 tai sen jälkeen, KEL-vähennystä ei enää tehty yhteensovitusrajaa määriteltäessä.

Uutta yhteensovitusta tehtäessä yhteensovitettavat työeläkkeet otettiin huomioon sen suuruusina kuin niitä olisi maksettu ilman yhteensovituksen aiheuttamaa vähennystä. SOLITA-etuudet otettiin huomioon laskentahetken suuruusina.

Vuodesta 1993 alkaen uudelleen yhteensovittaminen tehtiin vain, jos SOLITA-etuus oli myönnetty tai sen määrää oli muutettu yhdellä päätöksellä yhdenjaksoisesti vähintään neljäksi kuukaudeksi (ns. neljän kuukauden sääntö). Jos etuus oli myönnetty tai sen määrää oli muutettu useammilla päätöksillä, esimerkiksi yhdenjaksoisesti kuukaudeksi kerrallaan, uusi yhteensovitus tehtiin neljännen kalenterikuukauden alusta. Uutta yhteensovitusta ei tehty, jos SOLITA-etuus myönnettiin alle neljäksi kuukaudeksi.

Jos henkilö oli eläkkeen aikana ollut työssä ja hänelle myönnettiin uusi eläke eläkeaikaisen työn perusteella, ei tätä eläkkeen osaa yhteensovitettu muiden työeläkkeiden kanssa. Yhteensovitusrajan ylittävä SOLITA-etuuden osa vähennettiin eläkeaikaisen työn perusteella karttuneesta eläkkeestä.

2.6.2 Perhe-eläkkeet

Perhe-eläkkeeseen tehtiin uusi yhteensovitus, jos edunsaajien määrä muuttui tai eläkkeiden määrä muuten muuttui muun kuin indeksitarkistuksen johdosta. Perhe-eläkkeeseen tehtiin vuoden 2004 säännösten mukainen uusi yhteensovitus siten, että yhteensovituksessa otettiin huomioon työeläkelakien mukaisen

perhe-eläkkeen määrä ja SOLITA-etuudet sen tasoisine kuin ne olivat perhe-eläkkeen yhteensovituksen tarkistushetkellä. Työeläkelakien mukaisesta perhe-eläkkeen yhteensovitusrajasta poistettiin mahdollinen PEL-vähennys, jos uusi yhteensovitus tehtiin vuonna 1996 tai sen jälkeen.

Yhteensovitusperuste tarkistettiin puoliväli-indeksillä uuden yhteensovitusvuoden tasoon. Jos uusi yhteensovitus tehtiin vuoden 2004 jälkeen, tarkistettiin yhteensovitusperuste ensin puoliväli-indeksillä vuoden 2004 tasoon ja siitä eteenpäin työeläkeindeksillä yhteensovitusvuoden tasoon.

2.7 Kertakorotus vuoden 2004 säännösten mukaiseen eläkkeeseen

Vuoden 2005 uudistuksessa työkyvyttömyyseläkkeiden tarkistamisessa käytetty indeksi muutettiin puoliväli-indeksistä työeläkeindeksiin. Tätä kompensoitiin kertakorotuksella. Kertakorotus on pysyvä korotus, joka tehdään nuorena työkyvyttömiksi tulneiden henkilöiden työkyvyttömyyseläkkeisiin sen jälkeen, kun eläke on jatkunut viisi vuotta. Kertakorotuksen määrä riippuu eläkkeensaajan iästä korotushetkellä. Korotus on tehty ensimmäisen kerran vuonna 2010.

Kertakorotus tehdään myös perhe-eläkkeen perusteena olevaan työkyvyttömyyseläkkeeseen, jos edunjättäjä olisi ollut siihen oikeutettu. Kertakorotus tehdään sinä ajankohtana, jona se olisi tehty edunjättäjän eläkkeeseen.

Kun vuoden 2004 säännöksiin myönnettyyn eläkkeeseen tehtiin kertakorotus, korotus lisättiin yhteensovitettuun eläkkeeseen. Tällaisesta eläkkeestä oli siis jo vähennetty mahdollinen SOLITA-etuus.

Työeläkkeen kertakorotus ei aiheuttanut uutta eläkkeen yhteensovitusta. Tapaturmaeläkkeen kertakorotuksen vuoksi työeläkettä ei myöskään yhteensovitettu uudelleen. Jos kuitenkin SOLITA-etuus muuttui muutoinkin kuin kertakorotuksen vuoksi, yhteensovitus tehtiin uudelleen.

Jos vuoden 2004 säännösten mukaan myönnettyyn eläkkeeseen tehtiin uusi yhteensovitus, yhteensovituksessa otettiin huomioon työeläkkeiden yhteismäärä ilman kertakorotusta ja SOLITA-etuus kertakorotettuna. Niiden yhteismäärä rajattiin yhteensovitusrajaan ja ylite vähennettiin työeläkkeistä. Työeläkkeen kertakorotus tehtiin näin yhteensovitettuun työeläkkeeseen.

3 Yhteensovitus vuoden 2005 säännösten mukaan

Vuoden 2005 alusta työeläkkeiden yhteensovituksesta luovuttiin, mutta yhteensovitus tehtiin edelleen TEL 8 §:ssä lueteltujen tapaturmavakuutuslain, liikennevakuutuslain, sotilasvammalain ja sotilastapaturmalain nojalla myönnettyjen ensisijaisten etuuksien (ns. LITA-etuus) kanssa. Tällainen etuus vähennettiin suoraan työeläkkeestä. Jos eläkkeensaaja sai useamman lain mukaista työeläkettä, LITA-etuus vähennettiin työeläkkeistä niiden määrien suhteessa.

Merkittävin muutos vuoden 2005 yhteensovitussäännöksissä verrattuna vuoden 2004 säännöksiin oli, että kun yhteensovituksesta työeläkkeiden kesken luovuttiin, ei ollut enää rajausta 60 prosenttiin korkeimmasta eläkepalkasta. Julkinen puoli kuitenkin rajasi karttuneen eläkkeen ajalta ennen vuotta 2005 enimmäismäärään.

3.1 Vapaakirjan yhteensovitus vuoden 2005 säännösten mukaan julkisella puolella

Vuoden 2004 loppuun mennessä kertyneillä eläkkeillä on julkisaloilla enimmäismäärä. Julkisen puolen peruseläkkeet yhteensovitettiin muiden lakisääteisten peruseläkkeiden kanssa. Tätä kutsuttiin modifioinniksi tai modifioiduksi yhteensovitukseksi. Yhteensovituksessa otettiin huomioon kaikki julkisten ja yksityisten eläkelakien mukaan 31.12.2004 mennessä karttuneet eläkkeet eli vapaakirjat sekä 31.12.2004 jatkuvina olevien työsuhteiden tai yrittäjätoimintojen osalta niistä muodostetut 2004-vapaakirjat. Yhteensovitus tehtiin kaikissa eläkelajeissa samalla tavalla.

3.1.1 Peruseläkkeen rajausta ja yhteensovitus

Peruseläkkeiden yhteensovitusraja määräytyi syntymäajan perusteella seuraavasti: Laskettiin ensin, kuinka monta päivää oli työntekijän 23-vuotispäivästä vuoden 2004 loppuun. Sitten laskettiin, kuinka monta prosenttia saatu luku oli luvusta 14 400 (= 40 vuotta). Sen jälkeen otettiin yhtä monta prosenttia luvusta 60.

$$\frac{(23\text{v.} \rightarrow 31.12.2004)}{14\,400} \times 60 = \text{yhteensovitusraja}$$

Jos työntekijän eläkeikä oli alempi kuin 63 vuotta, yhteensovitusrajaan lisättiin 1/8 prosenttia jokaista kuukautta kohti, jolla eläkeikä alitti iän 63. Yhteensovitusraja ei kuitenkaan voinut olla suurempi kuin 60 prosenttia. Jos työntekijä ei ollut valinnut henkilökohtaista eläkeikää, yhteensovitusraja saattoi olla yli 60 prosenttia.

Jos työntekijä oli syntynyt 1940–1944eikä hänellä ollut oikeutta ennen vuotta 1995 karttuneeseen lisäeläkeosuuteen, yhteensovitusrajaa korotettiin 1–5 prosentilla. Vuonna 1940 syntyneillä korotus oli viisi prosenttia, vuonna 1941 syntyneillä neljä prosenttia jne.

Ennen yhteensovitusta KuEL-peruseläke rajattiin niin, että se oli enintään edellä kuvatulla tavalla lasketun yhteensovitusrajan suuruinen. Rajauksessa yhteensovitusraja laskettiin suurimmasta KuEL-eläkepalkasta sellaisessa työsuhteessa, joka oli kestänyt vähintään kaksi vuotta. Jos työntekijällä oli ollut rinnakkaisia palvelussuhteita, enimmäismäärää laskettaessa otettiin rinnakkaisuusajalta huomioon se eläke, jonka perusteena oleva palkka oli suurin. Valtion peruseläkettä ei rajattu ennen yhteensovitusta.

Yhteensovituksessa enimmäismäärä laskettiin korkeimmasta eläkepalkasta sellaisessa palvelussuhteessa, jossa eläkeaikaa oli 31.12.2004 mennessä ollut vähintään yksi vuosi. Tällöin saattoi siis tulla kyseeseen myös muun kuin julkisen palvelussuhteen perusteella laskettu eläkepalkka. Vähintään vuoden kestäneiden rinnakkaisten palvelussuhteiden eläkepalkat laskettiin yhteen. Enimmäismäärän ylittävä osuus vähennettiin eläkkeestä. Jos oli myönnetty useampia julkisia eläkkeitä, ylite vähennettiin kaikista julkisista eläkkeistä niiden määrien mukaisessa suhteessa.

3.1.2 Suojaosuus

Ennen vuotta 2005 voimassa olleiden säännösten mukaisten kaikkien peruseläkkeiden enimmäismäärä oli 60 prosenttia yhteensovitusrajasta. Jos 31.12.2004 lasketut uuden enimmäismäärän mukaiset eläkkeet yhdessä kaiken 1.1.2005 lähtien ansaitun eläkkeen ja tulevan ajan eläkkeen kanssa olivat vähemmän kuin vanhojen sääntöjen mukainen eläke 31.12.2004, näiden erotus lisättiin eläkkeeseen. Suojaosuutta laskettaessa myös lepäävä tulevan ajan eläke otettiin huomioon.

3.1.3 Hyvitys

Jos henkilölle oli myönnetty julkisen puolen vanhuuseläke ennen 63 vuoden ikää ja yhteensovituksessa oli otettu huomioon yksityisen puolen eläkkeitä, joissa eläkeikä on 65 vuotta ja jotka olivat pienentäneet julkisen puolen eläkettä, hyvitetiin yksityisen puolen eläkkeen aiheuttama pienennys. Hyvitystä maksettiin, kunnes henkilö sai yksityisen puolen eläkkeensä, kuitenkin enintään 63 vuoden ikään saakka.

3.2 Milloin tehdään uusi yhteensovitus vuoden 2005 säännösten mukaan?

Eläkkeeseen tehtiin vuoden 2005 säännösten mukainen uusi yhteensovitus, jos eläke oli myönnetty vuoden 2005 säännösten mukaan ja eläkkeensaajalle myönnettiin uusi LITA-etuus tai LITA-etuuden määrä muuttui sekä silloin, kun työeläkkeen määrä muuttui.

Eläke on myönnetty vuoden 2005 säännösten mukaan, jos eläke on alkanut ennen vuotta 2007 eikä eläkkeeseen ole sovellettu vuoden 2004 säännöksiä. Vuoden 2005 säännösten mukaan LITA-vähennys tehtiin varhennettuun vanhuuseläkkeeseen ennen eläkkeen varhennusvähennystä ja lykkätyyn vanhuuseläkkeeseen ennen lykkäyskorotusta.

3.3 Varhennetun vanhuuseläkkeen uusi yhteensovitus vuoden 2005 säännösten mukaan

Jos eläkkeensaajalle on myönnetty varhennettu vanhuuseläke vuoden 2005 säännösten mukaan, yksityisten alojen eläkkeestä LITA-etuus on vähennetty ennen eläkkeen varhentamista.

Jos LITA-etuuden määrä muuttui ja eläkkeeseen tehtiin uusi yhteensovitus ennen vuotta 2007, LITA-etuus vähennettiin edelleen eläkkeestä ennen varhennusvähennystä.

Jos vuoden 2005 säännösten mukaista varhennettua vanhuuseläkettä saavalle eläkkeensaajalle myönnetään uusi LITA-etuus 1.1.2007 jälkeen, vähennetään LITA-etuus eläkkeestä kuitenkin TyEL:n mukaan vasta varhennusvähennyksen jälkeen.

3.4 Perhe-eläkkeen uusi yhteensovitus vuoden 2005 säännösten mukaan

Perhe-eläkkeeseen tehdään uusi yhteensovitus silloin, kun

- perhe-eläkkeen edunsaajille myönnetään saman vahinkotapahtuman perusteella uusi LITA-etuus
- LITA-etuuden määrä muuttuu vähintään 4 kuukauden ajaksi tai
- edunsaajien lukumäärä muuttuu.

Kun perhe-eläkkeeseen tehdään uusi yhteensovitus, vähennetään LITA-etuuksien yhteismäärä työeläkelakien mukaan maksettavan perhe-eläkkeen yhteismäärästä. Kun LITA-etuuksien yhteismäärä on vähennetty työeläkkeiden mukaisesta kokonaisperhe-eläkkeestä, jaetaan perhe-eläke lesken ja lasten eläkkeisiin.

Perhe-eläkkeen yhteensovituksessa otetaan huomioon myös ennen vuotta 1982 voimassa olleen tapaturmavakuutuslain säännöksiin perustuva vahingoittuneen omaisille maksettava huoltoeläke.

3.5 Neljän kuukauden sääntö ja uusi yhteensovitus vuoden 2005 säännösten mukaan

Vuoden 2005 säännösten mukaiseen työeläkkeeseen ei tehdä uutta yhteensovitusta, jos LITA-etuus myönnetään tai sen määrä muuttuu enintään 4 kuukauden ajaksi ennen vuotta 2007. Jos LITA-etuus myönnetään yli 4 kuukauden ajaksi, työeläkkeeseen tehdään uusi yhteensovitus.

Neljän kuukauden sääntöä sovelletaan vuoden 2007 alussa voimaan tulleen säännöksen mukaisena riippumatta siitä, milloin eläkkeen alkuperäinen eläketapahtuma oli. Eläkkeeseen tehdään uusi LITA-vähentäminen, jos LITA-etuus myönnetään tai sen määrä muuttuu yli 4 kuukauden ajaksi etuuden alkamisesta tai sen muuttumisesta laskettuna (4 kuukauden sääntö). Neljän kuukauden sääntöä sovelletaan tämän sisältöisenä riippumatta eläkkeen alkuperäisestä eläketapahtumasta. Neljän kuukauden sääntöä sovelletaan tämän sisältöisenä myös vuoden 2004 säännösten mukaan myönnettyyn eläkkeeseen vuoden 2007 alusta.

4 Vuonna 2007 yhteensovituksesta ensisijaisten etuuksien vähentämiseen

1.1.2007 alkaen TyEL korvasi TEL:n, LEL:n ja TaEL:n. VEL kirjoitettiin uudestaan ja se muuttui VaEL:ksi. Myös yrittäjäeläkelait ja MEL kirjoitettiin uudestaan vuoden 2007 eläkeuudistuksessa.

Vuoden 2007 alusta ei tullut suuria muutoksia säännöksiin LITA-etuuden huomioon ottamisesta työeläkkeessä. Käytännössä vuoden 2005 säännökset yhteensovituksesta vastaavat suurimmalta osalta vuoden 2007 säännöksiä ensisijaisien etuuksien vähentämisestä.

Merkittävimmät muutokset vuoden 2007 säännöksissä verrattuna vuoden 2005 säännöin tehtävään yhteensovitukseen ovat

- kolmen vuoden säännön poistuminen
- neljän kuukauden säännön muuttuminen ja
- ensisijaisen etuuden vähentäminen valmiiksi lasketusta eläkkeestä.

Henkilön eläkkeestä vähennettiin edelleen hänen saamansa ensisijainen etuus. Nyt ensisijaisen etuuden vähentämisestä säädettiin TEL:n 8 ja 8a §:n sijaan työntekijän eläkelain (TyEL) 92 §:ssä. Työntekijän eläkeläissa (TyEL) ei ole enää käytetty termiä yhteensovitus, koska työeläkkeiden kesken ei yhteensovitusta ole tehty vuoden 2005 uudistuksen jälkeen. Koska vain ensisijaiset etuudet vähennetään työeläkkeistä, muuttui TyEL:n yhteensovitus-termi nykytilaa paremmin kuvaavaksi termiksi ensisijaisien etuuksien vähentäminen työeläkkeestä.

Vuoden 2007 alusta voimaan tulleita säännöksiä sovellettiin pääsääntöisesti myös silloin, kun vuoden 2005 säännösten mukaisesti yhteensovitettuun eläkkeeseen tehtiin uusi yhteensovitus 1.1.2007 tai sen jälkeen.

Sen sijaan, jos eläke on myönnetty ennen vuotta 2005 voimassa olleiden säännösten mukaisesti, sovellettiin ennen vuotta 2005 voimassa olleita säännöksiä pääsääntöisesti myös silloin, kun eläkkeeseen tehtiin uusi yhteensovitus 1.1.2007 tai myöhemmin.

4.1 Kolmen vuoden sääntö poistui

Kolmen vuoden säännön mukaan eläkkeitä yhteensovitettaessa ei otettu huomioon sellaista LITA-etuutta, jota henkilö oli saanut vähintään kolmen vuoden ajan välittömästi ennen eläketapahtumaa. Jos tällaisen LITA-etuuden määrä nousi eläketapahtuman yhteydessä, eläkkeestä vähennettiin vain korotus. Jos tällainen korvaus oli noussut eläketapahtumahetken tasoonsa yli kuusi kuukautta ennen eläketapahtumaa, katsottiin, ettei korvaus ollut noussut lainkaan eikä sitä vähennetty eläkkeestä (TEL 8 § 6 mom).

Kolmen vuoden säännöstä luovuttiin 1.1.2007 alkaen. Jos eläketapahtuma on 1.1.2007 tai myöhemmin, henkilön saama LITA-etuus vähennetään hänen eläkkeestään, vaikka korvausta olisi maksettu kolmen vuoden ajan ennen eläketapahtumaa.

Kolmen vuoden sääntöä sovellettiin kuitenkin edelleen eläkkeeseen, jonka eläketapahtuma oli ennen 1.1.2007. Jos eläkkeessä ei ollut otettu huomioon välittömästi ennen eläketapahtumaa vähintään kolme vuotta jatkunutta LITA-etuutta ja tällaisen korvauksen määrä nousi 1.1.2007 tai sen jälkeen, otettiin

eläkkeen uudessa yhteensovituksessa huomioon vain LITA-korvauksen korotus. Myös niissä eläkkeissä, jotka myönnettiin entisin perustein sellaisen eläkkeen jälkeen, jonka eläketapahtuma oli ennen 1.1.2007, sovellettiin kolmen vuoden sääntöä.

4.2 Neljän kuukauden sääntö vuodesta 2007 alkaen

Neljän kuukauden säännön mukaan eläkkeensaajalle **yli** neljäksi kuukaudeksi myönnetty LITA-etuus vähennettiin hänen eläkkeestään. Jos eläkkeensaajalle maksetun LITA-etuuden määrä muuttui yli neljäksi kuukaudeksi, korvauksen muuttunut määrä otettiin huomioon hänen eläkkeessään (TyEL 94 § 4 mom.).

Ennen vuotta 2007 voimassa olleiden säännösten mukaan LITA-etuus tai sen muuttunut määrä vähennettiin eläkkeestä, jos LITA-etuus myönnettiin tai sen määrä muuttui **vähintään** neljäksi kuukaudeksi. Vuoden 2007 alusta voimaan tullutta muutosta neljän kuukauden sääntöön sovellettiin myös vuoden 2005 säännöin myönnettyyn eläkkeeseen.

4.3 Ensisijainen etuus vähennetään valmiiksi lasketusta eläkkeestä vuodesta 2007 alkaen

Ennen vuotta 2007 LITA-vähennys tehtiin varhennettuun vanhuuseläkkeeseen ennen eläkkeen varhennusvähennystä ja lykkätyyn vanhuuseläkkeeseen ennen lykkäyskorotusta.

Vuodesta 2007 alkaen ensisijainen etuus vähennetään valmiiksi lasketusta eläkkeestä. Ennen LITA-etuuden vähentämistä vanhuuseläke tarkistetaan elinaikakertoimella ja siihen tehdään mahdollinen varhennusvähennys tai lykkäyskorotus. Jos työkyvyttömyyseläkkeen eläketapahtuma on 1.1.2010 tai sen jälkeen, ansaittu eläke tarkistetaan elinaikakertoimella ja eläkkeeseen lisätään mahdollinen tulevan ajan eläkkeenos.

Jos vuoden 2005 säännösten mukaista varhennettua vanhuuseläkettä saavalle eläkkeensaajalle myönnetään uusi LITA-etuus 1.1.2007 jälkeen, vähennetään LITA-etuus eläkkeestä TyEL:n mukaan vasta varhennusvähennyksen jälkeen.

Kun LITA-etuus vähennetään eläkkeestä, ensisijaisesti vähennetään yksityisen puolen peruseläkettä ja julkisen puolen kokonaiseläkettä näiden eläkkeiden määrien suhteessa. Jos LITA-etuus ylittää edellä mainittujen eläkkeiden yhteismäärän ja henkilöllä on yksityisen puolen rekisteröidyn lisäturvan mukaista eläkettä, ylittävä osa vähennetään ensin lisäturvan mukaisen eläkkeen yhteisesti kustannettavasta osasta ja sen jälkeen rahastoidusta osasta.

4.4 LITA-etuuden vähentäminen perhe-eläkkeestä

Ensisijaista etuutta vastaava perhe-eläke tai korvaus vähennetään työeläkelaikien mukaisesta perhe-eläkkeestä suorana vähennyksenä. LITA-vähennys tehdään valmiiksi lasketusta kokonaisperhe-eläkkeestä. Sen jälkeen eläke jaetaan edunsaajien osuuksiin. Jos perhe-eläkkeeseen tehdään leskeneläkkeen vähentäminen, LITA-vähennys tehdään vasta leskeneläkkeen vähentämisen jälkeen.

Perhe-eläkkeestä ei vähennetä sellaista LITA-etuutta, jonka saajalla ei ole oikeutta työeläkelakien mukaiseen perhe-eläkkeeseen.

5 Vuoden 2004 säännösten mukaisten eläkkeiden uusi yhteensovitus pohjalukumallin mukaisesti vuodesta 2012 alkaen

TyEL:n voimaantulolain 26 §:n 3 momentin ja muiden yksityisen puolen lakien vastaavien säännösten muutos tuli voimaan 1.1.2012. Voimaantulolain mukaan ensisijainen etuus vähennetään eläkkeensaajan saaman eläkkeen määrästä (pohjaluvusta), jos ennen 1 päivää tammikuuta 2005 voimassa olleiden työeläkelakien mukaisen työkyvyttömyys-, työttömyys- tai vanhuuseläkkeen saajalle myönnetään ensisijainen etuus tai hänelle myönnetyn ensisijaisen etuuden määrä muuttuu. Ensisijaisen etuuden ei saa kuitenkaan pienentää eläkkeen määrää enempää kuin olisi tapahtunut, jos eläke olisi yhteensovitettu vuoden 2004 säännösten mukaan.

Pohjalukumallin tarkoitus on mahdollistaa LITA-etuuksien vähentäminen suorana vähennyksenä myös vuoden 2004 säännösten mukaisesta eläkkeestä.

5.1 Pohjaluku

Pohjaluvulla tarkoitetaan työeläkkeiden kesken yhteensovitettun eläkkeen määrää. Jos työeläkettä ei ole yhteensovitettu LITA-etuuden kanssa, pohjaluku on maksussa olevan eläkkeen määrä.

Jos työeläke on yhteensovitettu LITA-etuuden kanssa, pohjaluku saadaan, kun eläkkeestä poistetaan LITA-etuuden vaikutus. Eläke yhteensovitetaan uudelleen pelkästään työeläkkeiden kesken. Eläkkeestä poistetaan mahdollinen työkyvyttömyyseläkkeen kertakorotus ja mahdollinen POSA-korotus. Jos työeläkkeen eläketapahtuma on ollut ennen vuotta 1996, yhteensovitusrajasta poistetaan myös kansaneläkkeen pohjaosan työeläkettä vähentävä vaikutus.

POSA-korotus on työeläkkeeseen lisätty korotus kansaneläkkeen pohjaosan poistuttua vuoden 1996 alusta. Ennen vuotta 1996 voimassa olleen lain mukaan kaikille eläkkeensaajille maksettiin kansaneläkkeen pohjaosaa. Kansaneläkkeen pohjaosa vähennettiin yhteensovitusrajasta. Vuoden 1996 alusta kansaneläkelakia muutettiin siten, että kansaneläke tuli työeläkevähenteiseksi. Pohjaosa poistui asteittain niiltä eläkkeensaajilta, joilla työeläkkeen määrä oli niin suuri, että heillä ei enää olisi oikeutta kansaneläkkeeseen. Kansaneläkkeen pohjaosan poistuminen kompensoitiin näille eläkkeensaajille siten, että työeläkkeiden yhteensovitus tehtiin uudelleen ja uudessa yhteensovituksessa yhteensovitusrajasta poistettiin pohjaosan vähentävä vaikutus. Tarkistuksen seurauksena eläkkeensaajien työeläkkeitä korotettiin vähintään viidellä eurolla ja enintään 50 eurolla kuukaudessa (POSA-korotus). Tarkistusta koskeva laki tuli voimaan 1.1.2003 ja tarkistuksen perusteella korotettuja työeläkkeitä alettiin maksaa 1.10.2003 alkaen.

Jos eläkkeessä on ollut työkyvyttömyyseläkkeen kertakorotus, pohjaluku kerrotaan alkuperäisellä kertakorotusprosentilla. Pohjalukuun ei lisätä mahdollista POSA-korotusta. Pohjalukuun lisätään mahdollinen eläkkeen aikana ansaittu

eläke. Näin saadusta eläkkeestä LITA-etuus vähennetään suorana vähennyksenä.

Pohjalukumallin soveltaminen ei saanut kuitenkaan johtaa eläkkeensaajan kannalta huonompaan lopputulokseen kuin vuoden 2004 säännösten mukainen LITA-yhteensovitus. Eläkkeeseen sovelletaan tällöin suojamenettelyä.

Jos perhe-eläkkeen eläketapahtuma sattui 1.1.2012 tai sen jälkeen, ennen 1.1.2005 voimassa olleiden säännösten mukaan määräytyneen edunjättäjän eläkkeen jälkeinen perhe-eläke määrättiin ns. pohjalukua perusteena käyttäen ja tällaisesta perhe-eläkkeestä vähennettiin LITA-etuus pääsääntöisesti vuoden 2005 säännösten mukaisesti suorana vähennyksenä. Jos myös edunjättäjän eläkkeeseen on sisältynyt LITA-etuutta ja edunjättäjän eläke on jäänyt alle vuoden 2004 säännösten mukaisen yhteensovitusrajan, sovelletaan ns. suojamenettelyä.

5.2 Pohjalukumallin suojamenettely

Jos vuoden 2004 säännösten mukainen eläke kuuluu suojamenettelyn piiriin, eläkkeen LITA-yhteensovitus tehdään vuoden 2004 säännösten mukaan. Suojamenettelyä sovelletaan silloin, kun pohjalukumallin soveltaminen johtaisi huonompaan lopputulokseen eli pienempään eläkkeen määrään kuin yhteensovitus vuoden 2004 säännösten mukaan. Näin käy silloin, kun työeläkkeiden määrä on pienempi kuin yhteensovitusraja. Yhteensovitusraja on 60 prosenttia yhteensovitusperusteesta.

Yhteensovitusperusteena käytetään samaa yhteensovitusperustetta, jota käytettiin eläkettä ensimmäistä kertaa yhteensovitettaessa. Yhteensovitusperuste tarkistetaan puoliväli-indeksillä vuoden 2004 tasoon ja siitä työeläkeindeksillä sen vuoden tasoon, jona uusi yhteensovitus tehdään.

Yhteensovitusperuste on se eläkepalkka, jonka perusteella eläkelaitos on eläkettä myöntäessään määrännyt yhteensovitusrajan. Eläkkeensaajan kokonaiseläketurva rajataan tähän yhteensovitusrajaan. Yhteensovitusrajasta poistetaan kansaneläkkeen pohjaosan vähentävä vaikutus.

5.3 Perhe-eläke 1.1.2012 alkaen sellaisen edunjättäjän jälkeen, jonka eläke on laskettu vuoden 2004 säännösten mukaan

Kun perhe-eläke määräytyi vuoden 2004 säännösten mukaan lasketun edunjättäjän eläkkeen pohjalta, perusteena oli edunjättäjän kuolinhetkellään saama yhteensovittamaton vanhuus- tai työkyvyttömyyseläke. TyEL:n voimaantulon 26 §:n 3 momenttiin perustuen tällainen perhe-eläke oli myös yhteensovitettu vuoden 2004 säännösten mukaisesti, vaikka eläketapahtuma olisi ollut vuonna 2006 tai sen jälkeen.

1.1.2012 alkaen voimaanpanolain säännöstä muutettiin siten, että perhe-eläkkeen perusteena on edunjättäjän kuollessaan saama vanhuuseläke tai täysi työkyvyttömyyseläke, josta on poistettu ensisijaisten etuuksien yhteensovituksen vaikutus eli pohjaluku.

Jos edunjättäjällä kuollessaan oli maksussa osatyökyvyttömyyseläke, pohjaluku on täyden työkyvyttömyyseläkkeen suuruinen. Jos vanhuuseläkkeeseen oli tehty lykkäyskorotus tai varhennusvähennys, pohjaluku on varhennetun tai lykätyn vanhuuseläkkeen määrä. Jos edunjättäjä oli ollut työttömyyseläkkeellä, siihen lisätään lepäävä tulevan ajan eläkkeenosaa. Mahdollinen lapsikorotus poistetaan.

Jos eläkkeeseen ei ole tehty LITA-yhteensovitusta, kansaneläkkeen pohjaosan poistumista kompensoivaa korotusta (POSA-korotus) ei poisteta pohjaluvusta. Jos eläkkeessä on POSA-korotuksen lisäksi myös LITA-yhteensovitus, pohjaluku muodostetaan siten, että yhteensovitus tehdään uudelleen ilman LITA:a eikä yhteensovitusrajassa oteta huomioon Kelan pohjaosan vähentävää vaikutusta. POSA-korotuksen osuutta ei lisätä näin laskettuun eläkkeeseen.

Mahdollisen kertakorotuksen osuus on mukana pohjaluvussa. Jos LITA:n vaikutus poistetaan edunjättäjän eläkkeestä, samalla tulee poistettavaksi myös kertakorotus, joka on tehty yhteensovitettuun eläkkeen määrään. Näin laskettuun pohjalukuun tehdään uudestaan kertakorotus alkuperäisellä kertakorotusprosentilla. Vuoden 2004 sääntöjen mukaisiin eläkkeisiin kertakorotus tehtiin viimeistään vuoden 2012 alussa tai sen jälkeen, jos eläke on myönnetty entisin perustein vuoden 2012 tilanteen mukaisesti.

Edellä kuvatulla tavalla muodostettuun pohjalukuun lisätään vielä mahdollinen eläkeaikainen karttuma ja näin saatuun perhe-eläkkeen perusteeseen sovelletaan vuoden 2005 yhteensovitussäännöksiä.

5.4 Pohjalukumallin laajennus vuoden 2015 alusta

Pohjalukumallin soveltamista laajennettiin vuoden 2015 alusta. Pohjalukumallia sovelletaan, kun 1.1.2015 tai sen jälkeen 2004 säännösten mukaan määrätyn eläkkeen saajalle myönnetään LITA-etuus tai LITA-etuuden määrä muuttuu.

Pohjalukumallia sovelletaan myös, jos perhe-eläkkeen edunsaajille myönnetyn LITA-etuutta vastaavan perhe-eläkkeen tai korvauksen määrä muuttuu tai perhe-eläkkeen edunsaajien lukumäärä muuttuu.

6 Vahinkotapahtumavuoden jälkeen työansioista karttunut eläke (VTJ-karttuma) yhteensovituksessa vuodesta 2013 alkaen

Kolmen vuoden säännön poistaminen vuonna 2007 merkitsi sitä, että ensisijainen etuus piti vähentää työeläkkeestä siitä riippumatta, kuinka pitkään henkilölle on maksettu ensisijaista etuutta ennen työeläkkeen alkamista.

Ensisijaisten etuuksien vähentämistä työeläkkeestä lievennettiin 1.1.2013 siten, että ensisijaiset etuudet eivät enää vaikuttaneet vähentävästi ensisijaisen etuuden rinnalla tapahtuneen työskentelyn perusteella karttuneeseen työeläkkeeseen. Eläkkeenhakijalle taattiin vähintään ensisijaisen etuuden vahinkotapahtumaa (LITA-vahinkotapahtuma) seuraavan vuoden alusta alkaen työansioista karttuneen eläkkeen suuruinen määrä (VTJ-karttuma).

Eläke laskettiin siten, että LITA-etuus vähennettiin ensin työeläkkeestä suorana vähennyksenä. Jos LITA-vähennyksen jälkeen eläke oli pienempi kuin VTJ-karttuma, eläkkeensaajalle maksettiin VTJ-karttuman suuruinen eläke. Jos LITA-vähennyksen jälkeen eläke oli suurempi kuin VTJ-karttuma, eläkkeensaajalle maksettiin LITA-vähennetty eläke.

Muutosta sovelletaan eläkkeisiin, jotka alkavat 1.1.2013 tai sen jälkeen. Kuitenkin, jos LITA-vahinkotapahtuma on sattunut ennen vuotta 2004, ensisijaisen etuuden vähentämistä ei tehdä ollenkaan. VTJ-karttumaa voi olla vain 1.1.2005 alkaen työansioista karttunut eläke.

VTJ-karttumaa ei varhenneta eikä lykätä, mutta siihen sovelletaan elinaikakerointia.

6.1 VTJ-karttuma ja ennen vuotta 2013 alkaneet eläkkeet

Voimaantulosäännöksen mukaan vähentämismallia koskevaa lakimuutosta sovellettiin työntekijän hakemuksesta myös ennen vuotta 2013 hänelle myönnettyyn eläkkeeseen, jos

- eläketapahtuma oli ollut 1.1.2007 tai sen jälkeen,
- eläkkeestä oli vähennetty ensisijainen etuus ja
- työntekijä saisi VTJ-karttumasäännöstä soveltaen suuremman eläkkeen.

Jos työeläkkeen eläketapahtuma oli vuonna 2007 tai myöhemmin ja LITA-vahinkotapahtuma ennen vuotta 2004, eläkkeet oikaistiin hakemuksesta 1.1.2013 alkaen siten, että LITA-etuutta ei vähennetty työeläkkeestä lainkaan.

6.2 VTJ-karttuma ja eläke entisin/uusin perustein

Uusi VTJ-karttumasäännös voi tulla sovellettavaksi eläkkeisiin, joissa eläketapahtuma on 1.1.2007 tai sen jälkeen. VTJ-karttumasäännöstä ei sovelleta missään tilanteessa eläkkeeseen, jonka eläketapahtuma oli ennen vuotta 2007. VTJ-karttumasäännöstä ei voida soveltaa silloinkaan, kun tällaisen eläkkeen jälkeen myönnetään uusi eläke entisin perustein.

Voimaantulosäännöksen suojauksen piiriin kuuluu eläkkeensaaja, jonka eläketapahtuma on sattunut 1.1.2007 – 31.12.2012. Jos hän ei ole hakenut eläkkeensä oikaisemista 1.1.2013 alkaen tai myöhemmin, eläkelaitoksen on edellytysten täytyessä sovellettava VTJ-karttumasäännöstä silloin, kun työkyvyttömyyseläke muuttuu vanhuuseläkkeeksi tai edunjättäjän eläkkeen perusteella haetaan perhe-eläkettä.

Jos suojauksen piiriin kuuluneen eläkkeensaajan työkyvyttömyyseläke oli päätynyt ennen 1.1.2013 ja hänelle myönnettiin myöhemmin eläke entisin perustein, oli uuteen myönnettävään eläkkeeseen edellytysten täyttyessä sovellettava VTJ-karttumasäännöstä. Aiempaan päättyneeseen eläkkeeseen ei voinut takautuvasti tehdä oikaisua.